

Előfizetési árak
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden osz-
 tőrtőkében.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keztrutok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: István-utca 11.
 Hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Az újpesti közvélemény távbeszélője.

Halló! Kérünk vízvezetékét!
 Halló! Kérünk gymnasiumot!
 Halló! Kérünk színházat!
 Halló! Kérünk gyártelepeket!
 Halló! Kérünk utcakövezést!

Igy hangzik az újpesti közvélemény távbeszélője hétről-hétre s községünk vezető férfiai csaknem a könnyekig meghatva olvassák ama vezércikket, melyek a vízvezetékét, gymnasiumot, színházat, utcakövezést stb. remekül megindokolva sürgetik. — De nemesak megnatva olvassák, hanem tette is elhatározzák magukat s megosztják egymásközt a szerepeket úgy, hogy egyik a pénznek, másik a miniszter, harmadik a megye hozzájárulásának, negyedik ennek ötödik annak a kieszközlésére vállalkozik. — egyszerre azonban elhül községünk vezető férfiában a vér, mert megdöbbenve hallják, hogy ugyanazon újpesti közvélemény távbeszélője azt kürtöli világgá, hogy „községünkben a vezető uri-osztály, a zsarnok uri-osztály, az ugynevezett vezető csoport, csak adósságot esz a közlakosság terhére, csak bizottságokat küld ki törvénytelen megbízásokkal, csak azért épít, hogy korteseit és tagjait a közös vagyonból megjutalmazhassa”.

De ez még mind nem elég!

Az újpesti közvélemény távbeszélője még azzal is megtiszteli a vezető elemeket, hogy: „félrevezető elemek, hogy érdekszövetkezetet képeznek, hogy harmincz év óta piszkos üzérkedés, uzsora, az emberek behálózása volt a főtörök-

vésük”. Végül pedig ezt az alaptalan brutális, következtelen eljárást azzal tetézi be, hogy a szegényebb osztályt a gazdagabb osztály ellen, az iparos osztályt az uri osztály ellen izgatja oly módon és oly hangon, a mely mód- és hanghoz képest a szocialista Rády és társainak hangja a „Haladás“-ban és „Szabadság“-ban szentelt víz és szent beszéd volt.

Szerencsése az újpesti közvélemény egynemely távbeszélőjének, hogy Ujpest Magyarországon van, mert ha a sajtószabadsággal más államban így visszaélnének, ha a vezető férfiakat más országban így megrágalmaznák; ha a társadalmi osztályokat így egymásra uszítanák; a kir. ügyészség bizonyára beleavatkoznék az ilyen veszedelmes játékszelvények az illetők kedvét a további izgatástól. Így azonban a közvélemény egynemely közegének, az illetén minősíthetetlen eljárása csak azt eredményezi, hogy a vezető férfiak kénytelenek a közszükség szavával szemben a süketet játszanak, a minnek csak a község legéletbe vágóbb érdeke szentel, mert senki se hajlandó a tüdejét kibeszélni a pénzintézeteknél, a lábait térdig elkoportálni a minisztereknél, csak azért, hogy „kapzsissággal” „a község tönkre tételével” „törvénytelen ségek elkövetésével” „az emberek kiszípolozásával” vádoltassék!

Nem akarunk annak a megvitatásába bocsátkozni, hogy mikor vehető az a bizonyos újpesti közvélemény komolyan, akkor-e, amikor a község vezetőférfiát a vízvezeték, a gymnasium, a színház,

az utcakövezés stb. mielőbbi létrehozására és kieszközlésére kéri fel, vagy akkor amidőn őket brutális módon megrágalmazza, meggyanusítja, mert hiszen ezzel Ujpest józanul ítélő közönsége tisztában van; annyit azonban kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy hallatlan impertinencia valakit éppen akkor felkérni valamire, amidőn a sarga földig lerántjuk; hallatlan kétszínűség bizalmat színelni csak azért, hogy tápot nyerjünk a bizalmatlanság durva eszközeinek az alkalmazására; nagy hálátlanság megmarni azt a kezet, amely vele jót tett, beverni annak a fejét, a ki helyette gondolkozott s ráuszítani a szegénység, a könnyen tévútra vezethető népet annak a házára, aki id-jét, tehetségét és vagyonának jelentékeny részét a község és a polgárság érdekében feláldozza.

Ez az impertinencia, ez a kétszínűség, ez a hálátlanság, vaioiban csak újpesti specialitás!

A ki ennek a specialitásnak nem terjesztője: az ne vegye magára az itt elmondottakat, aki pedig kedvelője és terjesztője, legyen róla meggyőződve, s ha nincs róla meggyőződve, majd a tapasztalat meggyőzi arról, hogy Ujpest polgárságának nagy többsége inkább bizza a jövőjét és községének érdekeit arra a — bankárokból, gyári céztagokból, papokból és tőkepénzesekből álló csoportra, amelynek van mit elveszteni, mint azokra az igazgatókra akiknek nincs mit elveszteni, s arra az anarkista-csordára, amely egyebet nem tud, mint törrel avagy szóval gyilkolni.

TARCZA.

Anucza.

Igaz történet.

író: *Lauka Gusztáv.*

Negyven évvel ezelőtt Szatmármegye Szaniszló községében, a nagy-károlyi uradalom kasznárságának egyik bérése Muntyan Tódor volt. Hűséggel és becsülettel szolgált, munkásan kiváló szolgálatában, — egyetlen hibája csak az volt, hogy kiválóbb ünnepnapokon s olykor vasárnapon is, ha tisztjétől pihenést nyert, rendesen és szokásosan leitta magát. Neje és leányai Flóra és Anucza, a kik már e gyengéjét jól ismerték, nyugalalmában sohasem zavarták és a szerető nyugalmas családi élet zavartalanul fennmaradt közöttük. Flóra neje fűző szívet képtelen volt szerető férjét feledni és ismerősei, rokonai és barátai megjövendölték, hogy e keserűség, fájdalom és bánat e minden tekintetben kifogástalan nőt is nemesokára egyesíti férjével. Három év múlva annak halála után e hü nőt, e mindenki által szeretett derék és becsületes asszonyt is át kellett adniok az örök nyugalomnak. Anucza, a ki atyjának temetésén mindenütt meghatóan zokogott, anyjának ravatalánál többször öntudatlan lett, anyja sirjánál alig tudtuk megvédeni, hogy annak koporsójával együtt a hideg és néma lakásba ne kerüljön,

s mikor hazavitele után az ágyba helyezték, másnap reggel, a legborzasztóbb álmok benyomása alatt, mint esendes örült ébredt életre.

Abban az időben még az ilyen szerencsétleneket nemesak nem küldték tébolydába, hanem a faluk jobb szívű lakói örködték felette, védték és élelmezték.

Anuczának egyik közelebbi rokona adott szabad lakást és ételmet, hanem a faluból többen a jobb szívűek közül, a vallásos közeli rokonok még Anucza ruházkodásának és élelmezésének költségeiben is segélyezték.

Rokona, a ki szinte majd az uradalomnál, majd pedig a gazdák és zsellérekénél talált kézimunkájából tartotta fenn magát s így igen gyakran naphosszant nem lehetett odahaza, csak jó sokára tapasztalhatta, hogy Anucza ebédje után úgy változatosan majd ilyen, majd olyan élelmi czikkel tölt bögrével távozott hazulról. A legközelebbi ünnepnapon azután, mikor ő is odahaza tartózkodhatott, észrevétlenül, bizonyos távolságban ő is utána lopódzott a még alig 13—14 éves szabályszerűen fejlődött leánynak és látnia kellett, hogy az a temetőben, anyja sirjánál térdre ereszkedve, e szavak kíséretében öntö a bögre tartalmát annak egy keresztkével jelzett fűnélküli és virágtalan sírhalmára:

— Tudom, hogy ehelnél, megint hoztam és hozok neked minden nap ennielót, csak ne kiabálj, ne szitkozódjál és ne ijesztegesd éjjelenként zörgéssel, mert én félek nagyon a hangodtól és ha sokáig ijesztegetsz, oda-

fekszem melléd és akkor mindketten éhen fogunk meghalni.

A szerető közel rokon megborzadva hallotta e szavakat, mert most már világos lett előtte, hogy az anyai szeretetnek ezen ártatlan áldozata miért távozik minden délben hazulról, miért oly nyugtalanok álmai, mit és kinek visz a bögrében. Látták ezt már mások is, de mert tudták, hogy a még csaknem gyermek-leány elméjében van megzavarodva, nemesak nem büntötték, sőt inkább igaz szívből sajnálkoztak felette.

A rokonok barátai, ismerősei és hitsorsosai későbbben azon tanakodtak és okoskodtak, hogy lehetne a szerencsétlen leányka ezen naponkénti esendes, de azért idővel mégis veszélyessé válható sétáját beszüntetni, mert még attól is tartottak, hogy előbb-utóbb az ebek és más ragadozó állatok a különböző ételek büztől odaesalva, még a szerencsétlen örültben is kárt tehetnek. Ezen szándékukat nemesak a kasznárral, hanem még az anyját oly végtelenül szerető leány lelkészével is közölték. Ez emberies és minden tekintetben kifogástalan szándékot a lelkész is helyeselte, sőt jó tanácsesal is szolgált nekik.

Hideg novemberi napon, midőn nemesak deres reggelek mutatkoztak, hanem nap nap után hóhelyek is láthatóvá lettek, egy ünnepnapon, midőn a szerencsétlennek lakást és ételmet adó rokona is otthon maradt, egy, az anyjával hasonló korban levő asszonyt béreltek fel, kit anyjához hasonló öltözetbe bujtatva a sír mellé rejtetten úgy helyezték el, hogy Anucza mitsem láthatott

Az újpesti közvélemény távbeszélőit addig is amíg e meggyőződést megszerzik magoknak: ezennel nyíltan felhívjuk nevezzék meg a vezető uri osztály azon tagjait, kik náluknál nagyobb uraknak azért zsiráló-k, hogy törvényteleneket követhessenek el; nevezzék meg azoa nagyobb urakat, kik a zsiró vszontszolgálatoképen a törvénytelen-séget e követni megengedik; nevezzék meg azt a pénzügyet, amely soha ne nem fizetett részvényekre busás osztalékokat fizetett a község milliomos kölcsönének kamataiból; nevezzék meg azt a részvényt, a ki be nem fizetett részvényeire osztalékokat vett fel; nevezzék meg annál is inkább, mert ezzel a közügynek tényleg nagy szolgálatot tesznek; ha pedig nem tudják megnevezni; akkor ne eljenek vissza a sajtószabadsággal, ne bujtozassák fel alaptalan vádikkal és rágalomokkal a népet, mert ezzel csak annak a polgárságnak ártanak legjobban, a melynek az érdekében beszélni és írni látszanak és mert az ilyen eljárás a magyar ember tisztességével, a magyar közvélemény közegének a méltóságával össze nem egyeztethető.

Újpesti közvélemény távbeszélői —
Damianus robuscum! * * *

H I R E K.

— Benitzky Ferencz főispán jubileuma. Amint már említettük, Pestvármegye közönsége fényesen fogja megünnepelni annak az évfordulóját, hogy Benitzky Ferencz főispán tíz év óta viseli e tisztet. Benitzky Lajos alispán meleghangú átiratban hívta föla vármegye tisztikarát a részvételre s f. hó 4-én értekezletet tartott a központi vármegyei ház dísztermében, a mely alkalommal a részletes program megállapítására szűkebb körű bizottságot alakított az értekezlet. A következő napokban a pestmegyei törvényhatósági bizottsági tagok is értekezletre gyűlnek össze. A jubiláris ünnepség az őszi közgyűlésen megy végbe.

A vármegye főjegyzőjének nevenapja. Pestvármegye tisztikara rendkívül melegen üdvözölte nevenapja alkalmából Fazekas Agoston főjegyzőt m. hó 28-án. A teljes számban összegyűlt tisztikar nevében Dubrovitzky László tolmácsolta a tiszteletet, a szeretet, az őszinte ragaszkodást és az igaz baráti együttérzést, mely a tisztikart a főjegyzővel összekötözi: majd munka és ve-

és csak oly tompa hangot hallhatott, a mely azt tanúsíthatá, hogy valóban a sírban nyugvó anyja óhajt véle beszélni. Minthogy ez elhatározásukról a rokonát is tudósították, az elhatározta, hogy távolabbról, nehogy a szerencsétlen észrevegye, ő is ki fogja a leányt a temetőbe kísérni.

Vasárnap volt. Mintha a természet is kedvezni akart volna az ünnepélynek, fellegtelen égről, a nap h degebb és halványabb sugarainak fénye verődött vissza a jeges földről, úgy, hogy maga a leányka is szokásosan teli esuprával gyakrabban megszikkott, míg megszokott helyét elérte. Alig, hogy térdéire ereszkedett és e szavak mellett:

— Tudom, hogy, már meztelen ehetnél, rakd tele hát gyomrod, imádkozzál, hogy sokáig életben maradjak, mert ha én meghalok, senki se fog többé neked elédelt hozni s akkor, szegény jó anyám, te is éhen fogsz meghalni.

— Csaldkózol, édes jó leányom, engem felem az égen mártól fogva az angyalok látnak el élelemmel és te mindennapi gondoskodásoddal annak teszed ki magadat, hogy valami baj érhet, a mi nekem nagy bánatot és szomorúságot okozna.

A leányka indulatosan ugrott fel helyéről e szavakkal:

— Legyen úgy, a mint te akarod, csak arra kérék, vitess engem is mielőbb magadhoz, mert én félek, hogy az angyalok megcsaltak, a mit csak akkor nem hiszek el, ha megkéred őket, hogy engem is mielőbb vigyenek hozzád, amikor melletted és ölelőkarjaid között én is nyugodt és boldog leszek.

zérlo képességének kellő méltatása és kiemlése után hosszú életet kívánt az ünnepeket. Erre Fazekas Agoston főjegyző megköszönvén a bizalmat és megemlékezést, kérte tisztársait, hogy továbbra is tartsák meg őt szeretetükben és egyben felemlíté, hogy amennyiben kötelezettségének csakugyan oly mértékben sikerült megfelelni, mint azt szónokuk mondotta, — úgy az érdem egy része tisztársait illeti meg, akik őt nehéz feladatában mindenkor oly önzetlenül támogatták. A főjegyző ezután magyaros vendégszeretettel látta el tisztviselő társait.

— **Személyi hír.** Wolfner Tivadar országgyűl. képviselő családját Abbáziába kísérte, a honnan azonban e hét végén haza fog térni. — *Cserba* Ferencz kir. táblabíró s járásbíróságunk vezetője, négyheti szabadságot élvez.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye közigazgatási bizottsága f. é. szeptember hó 13-án, Benitzky Ferencz főispán elnöklet. mellett ülést tart.

A község ház építő-bizottsága elnökének, Wolfner Tivadar országgyűl. képviselőnek az elfoglaltsága miatt f. é. augusztus hó 30-kára összehívott ülését nem tarthatta meg és így a község ház belső berendezésére vonatkozó ajánlatok fölött nem is dönthetett. A döntés a legközelebbi ülésen, valószínűleg e hét végén fog megtörténni.

— **Esküvő.** *Eibensütz* Béla, Eibensütz Jakab fia, f. évi szeptember hó 9-én délután fél 3 órakor, a dohány-utcai izr. templomban tartja Solr Malvin kisasszonnyal Solr Adolf leányával esküvőjét.

— A magyar villamosvasút-vonal meghosszabbításának kiépítéséhez szükséges anyagok már a helyszínére szállítottak. A tervlat néhány nap múlva teljes erővel hozzálát a munkálatokhoz, miután a vonalnak f. é. október hó 1-én késznek kell lennie.

— **A kikötő rendb. hozása.** A Dunagőzhajózási társaság elhatározta, hogy a Wolfner-u. végén levő kikötőt rendbe hozza, állandó hidat épít s védtöltéssel ellátja. E rendezés folytán reméljük, hogy a község szabad kikötőjébe szolgáló. lejárát is végleges megoldást nyer.

— **Útca és térrendezés.** Miatán a B. U. R. vasutnak a Duna partján levő szénrakodója más irányban nyert elhelyezést, — az egész tér jobb és szélszerűbb felhasználására annál is inkább alkalmasabbá vált, — mert az új szénrakodó állomástól a vázlatra kivezető utca, a Leimer-testvérek díszreemelő áldozatkészségéből pompásan feltöltetett.

— **Esatornázás.** Mindazon háztulajdonosoknak, a kik a esatornázást egészségügyi, s köztisztaság szempontjából már oly régen

A mint ezeket elmondotta, a esuprot eledelestől a földhöz vágta, megfordult és esendesen megindult hazafelé.

Az asszony, a ki a történetet küldőinek hűségösen elbeszélte, nagy örömet szerzett azoknak, mert most már biztosra vették, hogy a szerencsétlen leány nem fogja többé magát Isten tudja, miféle veszélyeknek kitenni, ezután a temetőben megjelent. Csaknem hat héten át nem is látta őt senki, feledhetetlen anyjának sírjánál, de azt mindenki észrevehette, hogy, mint a magára lógott virág, gondozás és táplálás nélkül mindinkább hervad és neamsokára át fog szolgálatni az enyészetnek. Egy rejtelmes álom bevégezte azt, ami különben is bizonyosnak mutatkozott. Anyja jelent meg előtte és azt mondta, hogy az nem ő volt, a ki neki ezeltől régebben azt hazudta, hogy az angyalok élelemzik és ő már az éhségtől úgy elsóványkodott, hogyha szeretett gyermeke megfélekedzik róla, egymást soha többé nem láthatják.

Fagyos, metsző hideggel erősen havazó januári nap volt, mikor Anueza szobájában egyedül maradvá, szerény ebédét bevégezve, a maradékkal esuprát egészen megtöltve, az időt tekintve csaknem nyári időzetben indult a temető felé, úgy, hogy mikor a sírhoz ért, csaknem eszméletlenül, alig mult álomában ringatottan esett a szerető anya sírjára, a hol szerető rokona, miután már előbb az egész faluban össze-vissza kereste, örök álomba merülten, megfagyva, holtan találta.

sürgetik, a megnyugtatasára közöljük az örvendetes hírt, hogy a esatornázás kivitele tárgyában szükséges előmunkálatok már annyira előhaladtak, hogy 12 utczának a esatornázására vonatkozó pályázat még e hét folyamán közé fog tétetni, s a esatornák még az idén a fagyos évszak beállta előtt el fognak készülni.

— **Helyi érdekü vasut Kerepesig.** Muli hó 20-án nyitották meg azt a meghosszabbított vasuti vonalat, amely Czinkotától Kerepesig vezet. Ugyanekkor nyitattott meg a Mátyás-földi vonalnak a második sínpárja is. A nagy jelentőségü vasuti vonal 10 km. hosszú s következők az állomásai: Arpadtelep, Csömör, Kis-Tarcsa és Kerepes végállomás. Az állomásokon mindenütt teljesen berendezett épületek vannak személy-podgyász-és áruforgalomra. Czinkotán és Kerepesen nagy fűtőházak épültek s az egész vonalon táviró, telefon és harangművek vonulnak végig. A mintszerűen berendezett vasut a forgalmat egységesen bonyolítja le, Budapestről Kerepesig alig egy óra alatt el lehet jutni. A megváltási engedélyt megelőző közigazgatási bejárás ténykedésében résztvett Wolfner Tivadar országgyűl. képviselő is, — a kinek különben is nagy érdeme van abban, — hogy e vonal meghosszabbítása megvalósult, rövid idő alatt kiépült s a forgalomnak átadatott.

— **Új térszde.** Az új község házsz. szemében, özvegy Fischmannné házánál s délgymüles-kereskedésének a bolt helyiségében már a jövő héten egy dohánytörszde nyílik meg, melyben okmánybélyegét is lehet majd kapni. Özv. Fischmannné délgymüles-kereskedése ugyanazon háznak az udvar helyiségében helyeztetett el.

Az Újpesti iparistület rendkívüli közgyűlése f. évi szeptember hó 2-án tartott meg megfelelő érdeklődés mellett. A napirend szerint annak legfőbb tárgyát az iparistületi alapszabályok módosítása képezte. A közgyűlés az alapszabályok módosítására kiküldött bizottság, majd pedig az előjáróság által átdolgozott alapszabálytervezetet teljes egészében elfogadta és a jövőnyágy s végetti feltérjesztést kimondotta. Az alapszabályokba felvett módosítások közül megemlékest érdemel, hogy a testület előjárósága, valamint a számvizsgáló bizottság nem úgy, mint eddig minden 3 évben, hanem 3 évi időtartamra minden évben egy harmada fog választatni, így az első 2 évben 1—1 harmada az előjáróságnak ki-sorsolás útján lép ki, továbbá a tükari állásra, míg az feladatának megielet, pályázat nem fog hirdettetni. A gyárosok tagdíja, a kik ezt különben felajánlották, évi 40 koronára emeltetett. Azután az indítványokra kerülvén a sor, elfogadattott, hogy az 1-ső fokú iparhatóságnak Váczról Újpestre való áthelyezése, vagy Újpesten újiparhatóság létesítése iránt mozgalom indítassék meg. Sternlicht Fülöp indítványára kimondattott a szükséges lépéseket, aziránt megieenni, — hogy Újpesten állami költségén s az iparistület hozzájárulásával ezütsz-szakipariskola létesíttessék. Végül pedig a hitelszövetkezetbe való belépésről szóló iratván fel a jelen voltak, ezek által folytatott tovább 3000 korona névértékü üzletész jegyeztetett, s ezzel a közgyűlés befejezését érte.

— **Pályázatok.** A biai járásban levő Timye község jegyzőségére pályázato: hirdet Tahy István főszolgabíró. A pályázati kérvények f. é. szeptember 17-ig nyújtanók be. A választás f. hó 18-án Timye község házánál ejtetik meg. Javadalmazás 800 koronna készpénz, szabad lakás, 10 k. hold földnek a haszonélvezete, széna s egyéb munkálati díjak. Dúsnok község a jegyzői és anyakönyvi teendőkbén jártas nőtlen irukot adóvégre-hajtónak keres. Évi fizetés 780 koronna, 60 kor. tiszteletdíj s mellékjövedelem.

— **A jegyzői tanfolyam.** A bpesti jegyzői tanfolyamra tömegesen jelentkeztek a hallgatók. Ruffy Pál képviselő kormánybiztosnál összesen 150 hallgató jelentkezett s így a tanfolyam parallelosztályt kap. A belügy-miniszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a budapesti tanfolyamnál az igazgató-helyettesi tiszttel Boekhor Károly dr. egyetemi ny. r. tanárt, az előadói tiszttel pedig az igazgató-helyettesen kívül Agoraszó Tivadar vármegyei aljegyzőt, Balás Elemér dr. kir. alügyészt, Bikószy Géza dr. egészségügyi felügyelőt, Gerbőczy Gyula dr. pénzügyminiszteri segédtitkárt, Jamriska Lajos péczeli

községi jegyzőt, *Kludik Imre* dr. főispáni titkárt, *Koller Lajos* tápió-sághi közs. jegyzőt, *Kőrösi Manó* dr. ügyvédet, *Lauckovich Béla* rékási községi jegyzőt, *Metichár Kálmán* dr. honvédelmi miniszteri osztálytanácsos, egyetemi rendkívüli tanárt, *Németh József* földmivelési miniszteri titkárt, *Pap József* dr. ügyvéd egyetemi magántanárt, *Petrovics Elek* belügyminiszteri fogalmazót, *Rényi József* dr. vallás- és közoktatásügyi miniszteri fogalmazót és *Szladits Károly* dr. kir. albirót, mindegyiket egy évi időtartamra bizta meg. A tanfolyam előadásai a zerguteza 11. sz. a. levő reáliskolában minden nap délután 4—8 óra közt fognak megtartani.

Véres pisztolypárbaj. A rákospalotai erdőben f. é. szeptember 1-én véres pisztolypárbaj történt; dr. Horn Izsó ügyvédjelölt és ifju Bige György hírlapíró állottak egymással szemben. A párbaj oka súlyos természetű összeszólalkozás volt. A segítők pisztolypárbajban állapodtak meg, kétszeri golyóváltással. A második golyóváltásnál ifju Bige György összeesett: a golyó a jobb oldalán, az ötödik és hatodik oldalborda között hatolt be a testébe. Szerencsére nem sértett nemesebb részeket s így a sebesülés nem halálos. Ifju Bige Györgyöt a lakásánápolják.

A népszámlálás. Tíz évi időszak után az idei esztendő végén ismét meg fogják számlálni Magyarországi lakosságát. Az 1899. évi negyvenharmadik törvényezékek rendeli el a népszámlálást, a melynek végrehajtása dolgában a kereskedelmi miniszter a törvényhatóságokhoz kimerítő rendeletet küldött. A miniszteri rendelet első sorban hangoztatja a népszámlálás fontosságát, majd a hatóságokat harmonikus együttműködésre szólítja s figyelmezteti őket, hogy a számláló biztosokat helyesen jelöljék ki. Az általános utasítások szerint a népszámlálásnál a Gergely-naptár szerint 1900. december 31. éjféli órájáig terjedő időt veszik alapul. Az általános népszámlálás tehát tíz napig tart; ezzel egyidőben összeírják a köz- és magán-épületeket, a lakásokat, a kisipar körébe tartozó iparüzemek felszerelését és számba veszik a termelő viszonyokat. Mindezt a törvényhatóság első tisztviselőjének és a járásfőszolgabírójának felügyelete alatt részint a városi hatóság vagy községi előjáróság, részint a számláló kerületek szerint e célra alkalmazott számláló-biztos végzi. A népszámlálásra és a vele kapcsolatos adatgyűjtésre négyféle folyótelet lapot készítenek. A számláló lapon a jelenlévő népességet veszik egyenként számba s összeírják rajta a kisipari üzem felszerelését és termelő viszonyát. A házi gyűjtő-íven az épületeket írják össze, a bennlakókról számszerű kimutatást adnak s a lakásból távollevőket is névszerint följegyzik. A községi vagy városi gyűjtőíven az egy községben vagy városban kiállított házi gyűjtőívek és számláló-lapok fontosabb adatait foglalják össze utca és házszerint. Végül a negyedik forma a járási összesítő ív, a melyen az egy járáshoz tartozó gyűjtőívek eredményét adják össze. A számláló lapot a családfő vagy helyettese tölti ki, ha azonban ez nem lehetséges, akkor a számláló biztosra marad a feladat. A községi gyűjtőívet mindig a biztos tölti ki, míg a járás ívét a főszolgabíró kezeli. A számláló kerületbe szabály szerint háromszáznál kevesebb és nyolczszáznál több lakos nem juthat. A rendelet ezután a számlálóbiztosok kijelölésére és díjazására vonatkozó utasításokat tartalmaz.

Halálozás. *Liszer Ignác* újpesti áll. tanítót és családját nagy gyász érte. A halál f. évi aug. hó 31-ik napján elragadta 22 éves fiát, *Liszer Jenőt*, a ki már ötödéves orvsnövendék volt. A derék, munkás, nagyratörkő, tanulmányainak élő fiatal embert mindenki kedvelte, a ki ismerte s a sírjába f. hó 2-án általános részvét kísérette. Elhunytáról nemcsak a család, hanem a „Társaskör” is adott ki gyászjelentést.

Ösztöndíjkiosztás. Az újpesti „Közművelődési kör”-ben f. hó 3-án tartott választmányi ülésen a szűkebb bizottság véleménye alapján a következők lettek ösztöndíjjal kitüntetve: *Sarkadi Henrik* ötven koronát, *Labiner tizenöt* koronát, *Fleischer husz* koronát, *Deutsch husz* koronát, *Hanke L.* husz koronát kapott a „Közművelődési kör” ösztöndíj alapjából.

Az újpesti képkiallításra eddig már közel 80 remek művet jelentettek be hazánk

elsőrendű művészei, kiknek neveit lapunk legközelebbi számában fogjuk közzétenni. A megnyitás, a közoktatásügyi miniszter képviselete mellett fog megtörténni.

A pletyka

A pletyka egy undok féreg, mely annál mohóbban, éhesebben támadja meg a fát, minél egészségesebb, életdusabb az s ha idejekorán észre nem vesszük, romboló munkájának áldozatul esik a törzs.

Sajnos ez az undok féreg, a pletyka, községünkben régóta megfészkelte magát s elég pusztítást okozott már a családi élet szentélyében, a közéletben, társadalmi és községpolitikai ügyekben egyrészt, másrészt pedig ártalmára volt olyan egyéneknek és oly intézményeknek, melyek a közjó előmozdítására létesítettek.

Mint az az undok féreg a fa kérge alá rejtőzve végzi pusztító munkáját, úgy a pletyka is alattomban igyekszik elrágni életerejét annak a törzsnek, a melyet kikezdet. Meghiúsult, indokolatlan becsvágy, kielégítetlen önérdék és haszonlesés, sértett hiúság és más önző okok szülői és terjesztői a rágalmaknak, míg a bosszu által élesztve, széles körben terjesztetnek.

Igy egy idő óta mosdatlan szájjára vette a rágalom, községünk egyik kulturális intézetét, melyet az alapítók igazi önzetlen támogatással és áldozatkészséggel, a község pedig helyesen felfogott nevelési szempontból anyagi segélyvel törekednek fenntartani és fejleszteni. Ez a már egy évtized óta fennálló *zeneművelő egyesület* (Conservatorium), melyről uton-utfélen azt híresztelik, hogy feloszlik, főigazgatója, elnöke már leköszönt, a tanárok az intézetet már ott hagyták s így ott már nincs tanítás, növendékeket tehát már fel sem vesznek.

Meglepett minket e sűrűen hallott s még csak röviddel ezelőtt a tanévet oly briliánsul befejezett iskola felől terjesztett, képtelenné tetsző hír s utána járva a dolognak, legilletékesebb helyen meggyőződünk arról, hogy ismét egy rosszakaratu pletykával állunk szemben s a hírből egy szó sem igaz.

A Conservatorium vezetőségében semminemű változás nem fordult elő, elnöki, főigazgatói lemondásról szó sincsen, a kipróbált és elsőrangú tanárok az intézet részére továbbra is biztosítva vannak, sőt azok száma egygyel szaporítottatott is s az egyesület felosztása ostoba mese. Az intézet reális és szilárd alapra van fektetve, vezetői lelkiismeretes és odaadó buzgalommal működő egyének, kik a nemes kulturális szolgáló intézetet, teljes lelkesedéssel, erejükkel és tudásukkal támogatva mindinkább erősítik.

A Conservatoriumba való beiratások most folynak és öröndetesen tapasztalható, hogy a rágalmak dacára a növendékek eddigelő sokkal nagyobb számban iratkoztak be, mint a múlt év hason szakában. Miután azonban több szülő a terjesztett hírek hatása alatt előbb azon kérdéssel fordult az igazgatóságához, vajjon lehet-e beiratkozni, figyelmeztetjük a közönséget, hogy a már említett híreszteléseknek hitelt ne adjanak s egész bizalommal irassák be gyermekeiket a zeneegyesületbe, hol — a mint azt az intézet multja fényesen beigazolta — alapos és szakszerű oktatásban részesülnek, nem pedig oly ferde és inkább káros mint hasznos tanításban, melyet a kontár-tanítók kezei alul kikerült növendékeknél tapasztalunk.

SPORT.

Alagi versenyek.

Az alagi szeptemberi meeting fényesen beüt az Urlovasok szövetkezetének. Az első napon vasárnap a versenyterén az összes belépő-jegyek elfogytak: de a nyújtott sport

meg is érdemelte a kies Alagra való kirándulást. Nagy mezőnyök és az istállófiúk szereplése tette érdekessé az egyes futamokat.

Az urlovas versenyt ugy-e napon mint kedden a második napon Hortly ur nyerte meg *Györgytallérral* és *St-Patrick*-kal. Bukásokban sem volt hiány, melyek azonban a lovasokra nem jártak komolyabb következményekkel, két versenypáripa azonban *Aladin* és *Futár* áldozatai lettek a bukásoknak.

A mai esütörtöki versenynapon is igen szép versenyek ígérkeznek.

Tipjeink a mai napra a következők:

- I. Geist-istálló — Dolly.
- II. Vendel — The black prince.
- III. Diomed.
- IV. Bandita — Julis.
- V. Wundermadl — Serdár.
- VI. Fergeteg — Dalla.

Arverések Újpesten. Szeptember 6-án d. e. 10 órára Kaufmann Károly ellen, Újpesten, Árpád-ut 54; — szept. 6-án d. e. fél 12 órára Nagy Ignác ellen, Rákospalotán, Eötvös- és Zápolya-utczák sarkán; — szept. 6-án d. u. 3 órára Cselötei János s tsa ellen, Rákospalotán, Varga Dániel lakásán kezdve s folytatva Kálmán Sándor lakásán s végezve Cselötei János s neje lakásán; — szept. 6-án d. u. 3 órára Votzasik Károly ellen, Rákospalotán, Fő-ut 57; — szept. 6-án d. u. fél 3 órára Feresán György és neje ellen, Újpesten, Árpád-ut 106; — szept. 6-án d. u. egynegyed 5 órára Lukász Dezső ellen, Újpesten, Jókai-u. 22; — szept. 6-án d. u. fél 5 órára Dömötör Géza ellen, Újpesten, Csengery-u. 6; — szept. 6-án d. u. 5 órára Mayer Mórné ellen, Újpesten, Árpád ut 72; szept. 7-én d. e. egynegyed 12 órára Lendler Mihály ellen, Újpesten, Templombazár; — szept. 7-én d. u. 2 órára ifj. Szabó István ellen, Rákospalotán, Főthi-ut 36; — szept. 7-én d. u. 2 órára Bartos Istvánné ellen, Fő-ut 3; — szept. 7-én d. u. fél 4 órára Bruder Henrik ellen, Újpesten, István-utca 5; szept. 7-én d. u. fél négy órára N. Matusz N. Mihály s neje és Tóth Simonné ellen, Rákospalotán, Vasut-u. 44. sz. a. kezdve és folytatva Vasut-u. 35; — szept. 7-én d. u. fél 5 órára Zatlkovics András ellen, Újpest, Nádor-u. 5; — szept. 7-én d. u. 5 órára Kádár Sándor ellen, Újpest, Mária-utca 11; — szept. 7-én d. u. egynegyed 6 órára Martingano Nicoló ellen, Újpest, Attila-utca 5—8; — szept. 10-én d. e. 10 órára B. Tóth András és tsa ellen, Rákospalotán, Beniczky-u. 32. sz. a. kezdve, folytatva Mező-u. 11. és végezve Magyar-u. 14; — szept. 10-én d. e. fél 12 órára Szöcs László ellen, Újpesten, Diófa-u. 17; — szept. 10-én d. u. 2 órára Gütel Arnold ellen, Újpesten, Viola-u. 19; — szept. 10-én d. u. 2 órára Szőke András és Csáki József ellen, Rákospalotán, Főthi-ut 6. sz. a. megkezdve és folytatva Főthi-ut 1; — szept. 10-én d. u. 3 órára Dénes (Deutsch) Armin ellen, Rákospalotán, Vasut-u. 35.

Köszönetnyilvánítás

A nagy részvevő tisztelt közönség, az újpesti „Társas kör”, jó ismerőseim, barátain és kartársaim, kik felejtethetlen, drága jó fiain végtisztességén való megjelenésükkel és megható szives részvétükkel mélységes bánatunkban oly jól eső és enyhítő vigaszt nyújtottak, fogadják ez uton az én és gyászbaborult családom nevében hálás, mély köszönetemet

Liszer Ignác
áll. isk. tanító.

3277. végrh. sz. 1900.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbíróságnak 1900. évi V. 2456 2. sz. végzése folytán **dr. Boros Mór** ügyvéd által képviselt **Fuchs József** és **Fuchs Samu** felperesek részére **Vostyénák Mihály** alperes ellen 200 és 100 korona követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 915 koronára becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbíróság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, **Rákospalotán, Benicz-**

ky-uteza 9. számú házban leendő megtartása határidőül 1900. évi szeptember hó 14. napján d. u. 1/2 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, sertések s egyéb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az előverezendő ingóságok vételarából a végrehajtható követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtható jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1900. évi augusztus hó 29. napján.

Polgár

kir. bír.ági végrehajtó.

3244. sz. tk. 900.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Az ujjpesti kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Gődöllői takarékpénztár végrehajthatónak Pivaesik Anna férj. Beszteri Mihályné elleni 100 kor. s jár. iránti végrehajtható ügyében a pestvidéki kir. törvényszék az ujjpesti kir. járásbíróóság területén s Főthon, 233. szám alatt levő s², részben Pivaesik Anna, férj. Beszteri Mihályné s², részben egymás közti egyenlő arányban Kucsá István s neje szül. Sógor Mária nevében álló s a főthi 527. sz. betétben felvett A. I. 1—2. sorszámú 555. 556 l. hrsz. ingatlanra az 1881. LX. t.-cz. 156. §-a alapján egészben 808 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az ár-

verést elrendelte és, hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi szeptember hó 21. napján d. e. 9 órakor Főth községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10°-át vagyis 180 koronát készpénzben vagy az 1881. LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az igazságügyministeri rendeletekben kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t.-czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujpest, 1900 május hó 15-én, a kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Székács h. :

S z ü c s

kir. aljbíró.

Hová menjünk délután?

Hová mehetne az ember, ha nem a

Korona vendéglőbe?

Nincs ennél jobb és kellemesebb hely most sem belül, sem kívül a községben.

A Korona vendéglő a Palota-Ujpesti állomás közvetlen közelében, a villasorban

teljesen pormentes helyen van, a hol délutánunkint

Rácz Józsi

bajai kitűnő bandája játszik.

Feldmann József bérló nemesak izletes jó ételekkel, kitűnő borral és felséges sörrel szolgál vendégeinek, — hanem arra is nagy gondot fordít, hogy a kiszolgálás **gyors és figyelmes** legyen! 2

Oda menjünk szórakozni!

Minden vasárnap

f. évi szeptember hó 2-től kezdve, a

Colosseum

egészen újonnan átalakított helyiségeiben, (Árpád-ut 23. szám)

tánczestély

rendeztetik **Kohár Géza** karmester zenekarának közreműködésével.

Kezdeté délután 4 órakor. — Friss és jó italok és ételekről gondoskodva van.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, tisztelettel

Roth Adolf

vendéglő.

Nyomdahelyiség-áthelyezése.

Vau szeretném Ujpest és vidéke nagyrészmű közönségének becses tudomására hozni, hogy az Árpád-ut 20. sz. a lévő **tizenöt év óta fennálló és jó hírnévek örvendő**

NYOMDÁMAT

f. é. augusztus hó 1-én

az István-uteza 11. sz. a. házba helyeztem át.

(Az új községházzal szemben.)

Nyomdám, melyet a **modern igényeknek teljesen megfelelően, egészen új betűkkel szereltem fel**, minden néven nevezendő nyomtatvány elkészítésére képes s midőn azt a t. közönség pártfogásába ajánlom, bátor vagyok különösen az ipar- és kereskedelmi osztályt s a hirdető közönség figyelmét arra a fontos körülményre felhívni, hogy a **hirdetési bélyeg** f. é. július hó 1-étől **megszűnt** és így a **körlevelek, falragaszok, hirdetmények** sokkal **jutányosabb** áron állithatók elő.

Nyomtatványaim pontos, hibátlan, csinos és mégis olcsó előállításáért kezeskedvén, a t. közönség megrendeléseit kérve maradok tisztelettel

FUCHS ANTAL

nyomdatulajdonos s a »Közérdek« kiadója.